howto

# The Language of Lies
# ฟังให้ออกว่าใครหลอกคุณ

**Kirsty King**
เขียน

**จิตติณี รองหานาม**
แปล

การอ่านคือรากฐานที่สำคัญ

แด่แม่และพี่ชายของฉัน

# คำนำสำนักพิมพ์

ฆาตกรคนหนึ่งเกือบหลุดพ้นจากความผิดที่ก่อไว้ เพียงเพราะตำรวจหลงเชื่อเรื่องที่เขาโกหก

เมื่อพูดถึงการโกหก หลายคนมักนึกถึงอาการมือสั่น ท่าทางกระสับกระส่าย หรือสีหน้าที่ดูมีพิรุธ แต่งานวิจัยพบว่าสัญญาณเหล่านี้อาจไม่ได้แม่นยำอย่างที่คิด คนโกหกจำนวนไม่น้อยสบตาเก่ง พูดคล่อง และคุมภาษากายได้อย่างแนบเนียนราวกับกำลังเล่าความจริงอยู่ ทว่าสิ่งหนึ่งที่พวกเขาคุมได้ยากกว่ากลับเป็น “คำพูด” ที่ใช้สื่อสาร ภาษาที่ซ่อนรหัสลับบางอย่างไว้ในจิตใต้สำนึก

เพราะคำพูดทุกคำไม่ได้เกิดขึ้นอย่างไร้ที่มาที่ไป แต่มันถูกหล่อหลอมจากความคิด อารมณ์ ความทรงจำของผู้พูด ที่แม้เจ้าตัวพยายามปกปิดเพียงใด เบาะแสบางอย่างก็อาจเล็ดลอดออกมาได้อยู่ดี ผ่านคำที่เลือกใช้ สรรพนามที่เปลี่ยนไป ลำดับเหตุการณ์ที่ไม่ต่อเนื่อง โครงสร้างประโยคที่ผิดแปลก คำที่ใช้มากขึ้น หรือแม้แต่สิ่งที่เลือกจะไม่พูดออกมา

หนังสือเล่มนี้จะฝึกให้เราฟังอย่างละเอียดขึ้น ตั้งคำถามได้ตรงจุดขึ้น และมองเห็นร่องรอยที่ซ่อนอยู่ในถ้อยคำได้ชัดขึ้น เพราะในโลกที่ใคร ๆ ก็สามารถสร้างเรื่องเล่าหรือทำให้คำกล่าวอ้างฟังดูน่าเชื่อถือได้ ทักษะการจับโกหกจึงเปรียบเสมือนเกราะป้องกันตัว

ที่ช่วยให้เราไม่หลงเชื่ออะไรง่ายเกินไป

และไม่ว่าเราจะอ่านคนเก่ง ฟังออกมากขึ้นแค่ไหน คำเตือนง่าย ๆ อย่าง “ฟังหูไว้หู” ก็ยังใช้ได้เสมอ

howto

# สารบัญ

*บทนำ* 1

บทที่ 1 คำ : วิธีจับคำโกหก 15
บทที่ 2 ไวยากรณ์ : วิธีจับโกหก
จากการบิดคำพูดเพียงเล็กน้อย 65
บทที่ 3 ปริภาษา : วิธีการจับโกหกจากสัญญาณเสียง 106
บทที่ 4 เตรียมการ : วิธีเตรียมตัวให้พร้อม
สำหรับการจับโกหกทางภาษาศาสตร์ 139

*บทสรุป* 171
*กิตติกรรมประกาศ* 175
*เกี่ยวกับผู้เขียน* 177

# บทนำ

ตอนช่วงคริสต์มาสเมื่อหลายปีก่อน คนใกล้ชิดฉันมากคนหนึ่ง เราเรียกเขาว่าคาเลบก็แล้วกัน ได้กลับมาจากการทำงานก่อนเวลาและอยู่ในอาการช็อกอย่างเห็นได้ชัด เขาค่อย ๆ เล่าเหตุการณ์ตอนไปถึงที่ทำงานเพื่อเข้ากะในเช้าวันนั้นด้วยน้ำเสียงติด ๆ ขัด ๆ ว่า มีตำรวจรอเขาอยู่ พอพาเขาเข้าไปในห้องแล้ว จู่ ๆ ตำรวจนายหนึ่งก็บอกเขาหน้าตาเฉยว่าแฟนสาวของเขาตายแล้วและถามเขาว่า “คุณรู้อะไรบ้างเกี่ยวกับเรื่องนี้”

คาเลบกับแฟนสาวพบกันในที่ทำงาน ทั้งคู่อยู่ในวัยยี่สิบตอนต้นและเริ่มคบหากันหลังจากรู้จักกันได้ไม่กี่เดือน เธอเคยมีแฟนมาก่อนและเคยถึงขั้นหมั้นหมายกันแล้ว แต่ต่อมาเธอก็ขอถอนหมั้น ตอนที่เธอพบกับคาเลบ เธอได้ย้ายออกมาจากแฟลตที่เคยอยู่กับคู่หมั้นเก่าแล้ว

ก่อนถึงวันคริสต์มาสนั้นเอง คาเลบกับแฟนสาวได้ไปกินอาหารค่ำด้วยกันหลังเลิกงาน ในตอนนั้นเธอสารภาพกับเขาเงียบ ๆ ว่าเธอกลัวคู่หมั้นเก่าแค่ไหน เขาเป็นคนรุนแรง เป็นจอมบงการ และชอบแสดงความเป็นเจ้าข้าวเจ้าของ หลังจากที่เธอขอถอนหมั้น เธอต้องย้ายออก

จากแฟลตเล็ก ๆ ที่พวกเขาอยู่ด้วยกันแม้ว่ามันจะเป็นของเธอก็ตาม เธอมีความสุขที่ได้ออกมาจากความสัมพันธ์ที่ใช้ความรุนแรงนั้น แต่ความสุขของเธอก็ระคนไปด้วยความกลัวว่าคู่หมั้นเก่าจะรู้ว่าเธอกำลังเดตกับคนใหม่แล้วจะเข้ามาสร้างปัญหา เธอกับคาเลบตกลงกันว่าจะไม่นัดเจอกันในเมืองบ้านเกิดของเธอ ซึ่งคู่หมั้นเก่าของเธออาศัยอยู่ และอยู่ห่างออกไปโดยขับรถประมาณครึ่งชั่วโมง เพื่อจะได้ไม่ต้องเสี่ยงบังเอิญเจอเขา

กว่าพวกเขาจะกินมื้อค่ำครั้งนั้นเสร็จ ฟ้าก็มืดแล้ว คาเลบเดินไปส่งเธอที่รถซึ่งจอดอยู่ด้านนอกที่ทำงาน ทั้งคู่ยืนคุยกันอยู่ข้างรถ กอดกัน แล้วเขาก็มอบของขวัญให้เธอ เธออยากไปส่งคาเลบที่บ้าน แต่เขาไม่ยอมเพราะดึกแล้ว เขาอวยพรให้เธอกลับถึงบ้านโดยปลอดภัย เขาเดินกลับบ้านเองได้และจะเจอเธออีกครั้งพรุ่งนี้เช้าตอนเข้ากะด้วยกัน ทั้งคู่จูบลากัน เธอเข้าไปในรถและคาเลบก็มองเธอขับรถออกไป

แต่เขาจะไม่มีวันได้เจอเธออีกแล้ว

ทั้งเธอและคาเลบไม่มีใครเห็นเลยว่า มีชายคนหนึ่งแอบซ่อนตัวอยู่ที่เบาะหลังรถของเธอ คู่หมั้นเก่าตามเธอมาที่ทำงาน แอบเข้าไปในรถของเธอ และซุ่มรออยู่ก่อนแล้ว เขาเห็นคาเลบกับเธออยู่ด้วยกัน เขาเห็นของขวัญ เขาเห็นทั้งคู่จูบกัน เขารอจนกระทั่งเธอขับรถห่างออกไปไกลมากพอ ก่อนจะคลานออกมาจากด้านหลังแล้วบังคับให้เธอขับไปยังแฟลตที่พวกเขาเคยอยู่ด้วยกัน เมื่อพาเธอเข้าไปในแฟลตได้แล้ว เขาก็ทำร้ายเธออย่างทารุณ เข้าใช้อาวุธฟาดเธอไม่ยั้ง จนกระทั่งเธอหมดสติ เลือดไหลนองจนแทบสิ้นชีวิต จากนั้นเขาก็กลืนยาพาราเซตามอลไปทั้งกล่องอย่างเยือกเย็นและโทร.เรียกรถพยาบาล

เมื่อหน่วยแพทย์ฉุกเฉินและตำรวจเดินทางมาถึง แฟนสาวของคาเลบก็เสียชีวิตแล้ว คู่หมั้นเก่าของเธอโกหกตำรวจว่าพวกเขาตกลงจะฆ่าตัวตายด้วยกัน แต่ดันเกิดความผิดพลาดขึ้น เขาถูกนำตัวส่ง

โรงพยาบาลเพื่อรักษาอาการกินยาเกินขนาด เขารอดชีวิตมาได้

น่าเหลือเชื่อที่ตำรวจก็สืบสวนตามแนวทางที่ว่าการเสียชีวิตของเธอเกิดจากการตกลงฆ่าตัวตายด้วยกัน ซึ่งหนึ่งในกระบวนการสืบสวน ตำรวจต้องคุยกับเพื่อนร่วมงานของเธอรวมถึงคาเลบด้วย เพื่อดูว่าเธอมีแรงจูงใจใดที่อยากจะจบชีวิตตัวเองหรือไม่ ทว่าหลักฐานกับคำให้การของคาเลบเรื่องพฤติกรรมของคู่หมั้นเก่าที่เธอเคยเล่าให้ฟังนั้นได้บีบให้ตำรวจต้องเปลี่ยนมาสั่งฟ้องในข้อหาฆาตกรรมแทน ในการพิจารณาคดี คำให้การของคาเลบขัดกับคำให้การของคู่หมั้นเก่า การพิจารณาคดีจบลงที่การพิพากษาความผิดฐานฆาตกรรม ชายที่ใช้ความรุนแรงผู้นี้ซึ่งถูกตัดสินจำคุกตลอดชีวิตเกือบจะรอดพ้นความผิดจากการฆ่าหญิงสาวคนหนึ่ง เพียงเพราะใช้คำโกหกตลบตะแลงง่าย ๆ

บางครั้งเราก็ไม่ทันรู้ตัวว่าช่วงเวลาใดในชีวิตที่จะนำพาเราไปสู่เส้นทางของตัวเราเองในอนาคต แต่ฉันมักคิดว่าน่าจะเป็นช่วงเวลานี้เองที่ฉันได้เรียนรู้ว่าตำรวจอาจหลงเชื่อคำโกหกสุดเหลือเชื่อนั้นจนปล่อยให้ฆาตกรลอยนวลไปได้ ที่กำหนดให้ฉันเรียนต่อด้านภาษาและภาษาศาสตร์

ฉันทำวิจัยและสอนด้านภาษาศาสตร์มากว่า 20 ปี นักภาษาศาสตร์นั้นเรียนเกี่ยวกับภาษา แต่ก็มักมีการเข้าใจผิดอยู่เสมอว่าเราสามารถพูดได้หลายภาษาหรือเป็นผู้รู้หลายภาษา แท้จริงแล้วสิ่งที่นักภาษาศาสตร์ทำคือการเปิดโปงและไขปริศนาเกี่ยวกับภาษา เราศึกษาหาความรู้ที่มนุษย์มีอยู่โดยไม่รู้ตัวเกี่ยวกับวิธีที่เราสื่อสารกัน เราวิเคราะห์ภาษาเพื่อจะได้สามารถให้ข้อมูลเชิงลึกเกี่ยวกับความคิดและจิตใจของมนุษย์ เราศึกษาว่าภาษาต่าง ๆ มีการจัดระเบียบอย่างไร มีโครงสร้างอย่างไร และมีการใช้อย่างไร เราวิเคราะห์เสียง คำ ประโยค ตลอดจนความหมาย รูปแบบ การผสมผสานคำ รวมถึงวิธีที่พวกเรา

ทุกคนเปล่งภาษาออกมาทางกายภาพ และวิธีที่เรากับผู้อื่นรับรู้หรือเข้าใจภาษา มันเป็นสาขาวิชาอันน่าหลงใหลที่เชื่อมโยงกับสาขาวิชาอื่น ๆ เกือบจะทุกสาขา เช่น จิตวิทยา สังคมวิทยา มานุษยวิทยา และประวัติศาสตร์

การศึกษาของฉันครอบคลุมหลายด้าน และหนึ่งในนั้นคือการใช้ภาษาหลอกลวง ซึ่งมุ่งเน้นการวิเคราะห์การใช้ภาษาของผู้พูดที่อ้างว่าตัวเองเป็นคนอื่น โดยการศึกษาของฉันที่เกี่ยวกับการกล่าวอ้างเหล่านี้ครอบคลุมด้านนิติภาษาศาสตร์ (ภาษาและกฎหมาย)[1] การวิเคราะห์บทสนทนา (การมีปฏิสัมพันธ์ทางสังคม) และวัจนปฏิบัติศาสตร์ (การใช้ภาษาในสถานการณ์จริง) เพื่อวิเคราะห์ภาษาของผู้พูดเหล่านี้และดูว่าพวกเขาเป็นคนอย่างที่พูดหรือไม่

ภาษาที่เราทุกคนใช้นั้นเปิดเผยเกี่ยวกับตัวเรามากมาย รวมถึงเรื่องที่เราคิดว่าสามารถปกปิดไว้ได้ด้วย เช่น ความจริงหรือตัวตนที่แท้จริงของเรา

ฉันขออธิบายเรื่องนี้ให้คุณเข้าใจมากขึ้นอีกนิด ทันทีที่ใครบางคนพูดขึ้นมา เราอาจระบุได้ถึงภูมิหลังทางการศึกษาและเศรษฐกิจชนชั้นทางสังคม หรือสถานที่ที่เขาเติบโตมา เราทุกคนมีความสามารถในการตรวจจับนัยสำคัญทางภาษาที่ซ่อนอยู่นี้ตามธรรมชาติ เรามีสัญชาตญาณในเรื่องนี้และถูกปรับตัวมาให้สามารถบอกอะไรได้มากมายเกี่ยวกับคนคนหนึ่งจากวิธีที่เขาพูด

การใช้ภาษาของผู้พูดไม่ได้เปิดเผยแค่สถานะทางเศรษฐกิจและสังคมเท่านั้น แต่ยังเปิดเผยถึงสิ่งอื่น ๆ ด้วย เช่น ลักษณะนิสัยเฉพาะตัว อารมณ์ และความผิดปกติทางจิต ผู้ที่มีบุคลิกลักษณะที่แตกต่างกันจะใช้ภาษาแตกต่างกัน[2] ตัวอย่างเช่น คนที่มีบุคลิกภาพแบบมีความไม่มั่นคงทางอารมณ์จะแสดงให้เห็นว่ามีการตอบสนองทางอารมณ์สูง เพียงแค่สิ่งเล็ก ๆ น้อย ๆ ก็สามารถกระตุ้นปฏิกิริยา

ตอบสนองแบบสุดโต่งได้ คนเหล่านี้จะแสดงพฤติกรรมหงุดหงิดและมีแนวโน้มจะเป็นคนวิตกกังวล ขี้โมโห คับข้องใจ ขี้อิจฉา และหดหู่ ภาษาของพวกเขาจะใช้คำที่เร้าอารมณ์ เช่น สรรพนามบุรุษที่หนึ่ง (ฉัน ของฉัน) และจะมีคำแสดงอารมณ์เชิงลบ (ไร้ประโยชน์ ดิ่ง กังวล เศร้า) มากกว่าคำแสดงอารมณ์เชิงบวก (ขอบคุณ มีความสุข มีความหวัง สนุก) พวกเขาใช้ภาษาเช่นนั้นเพราะคนที่มีบุคลิกภาพแบบมีความไม่มั่นคงทางอารมณ์เป็นพวกขี้กังวลที่หมกมุ่นอยู่กับตัวเอง การเอาตัวเองเป็นศูนย์กลางนี้สะท้อนออกมาในการใช้ภาษาผ่านการใช้สรรพนามบุรุษที่หนึ่งในระดับสูง และความกังวลของพวกเขาก็ปรากฏให้เห็นจากการใช้คำที่แสดงอารมณ์เชิงลบมากขึ้น

คนที่หมกมุ่นกับตัวเองอย่างเห็นได้ชัดมักมีบุคลิกภาพหลงตัวเอง และอาจสันนิษฐานได้ว่ามักใช้สรรพนามบุรุษที่หนึ่ง (ฉัน) มากกว่าคนที่ไม่มีบุคลิกลักษณะนิสัยเช่นนี้ อย่างไรก็ตาม นี่เป็นข้อสันนิษฐานที่น่าจะตั้งอยู่บนการรับรู้ที่คนอื่นมีต่อคนหลงตัวเอง[3] อันที่จริง การใช้สรรพนามบุรุษที่หนึ่งในระดับสูงมักพบในคนที่ซึมเศร้ามากกว่าคนที่ไม่ซึมเศร้า เช่นเดียวกับผู้ที่ไม่มีความมั่นคงทางอารมณ์ การใช้สรรพนามบุรุษที่หนึ่งในระดับสูงอาจเกิดจากการเอาตัวเองเป็นศูนย์กลาง ซึ่งผู้ที่เป็นโรคซึมเศร้าก็มีลักษณะเช่นนี้เหมือนกัน การใช้ภาษาในลักษณะนี้สามารถใช้เป็นเครื่องมือในการวินิจฉัยได้ อัตราการใช้สรรพนามบุรุษที่หนึ่งในการพูดของบุคคล ดูจะเป็นเครื่องบ่งชี้การเป็นโรคซึมเศร้าได้ดีกว่าอัตราการใช้คำพูดแสดงอารมณ์เชิงลบเสียอีก[4]

ดังนั้นการวิเคราะห์ภาษาในทางภาษาศาสตร์จึงสามารถระบุแบบแผนในคำพูดของผู้คนที่มีบุคลิกลักษณะแตกต่างกัน ตลอดจนในคนที่มีอาการทางจิตเวชบางอย่าง เช่น โรคจิตเภท ในคนเหล่านี้ปรากฏว่ามีการใช้สรรพนามบุรุษที่สาม (เขา เธอ พวกเขา) มากกว่าและใช้สรรพนามเอกพจน์บุรุษที่หนึ่ง (ฉัน) น้อยกว่าคนที่แสดงออกว่า

มีความผิดปกติทางอารมณ์[5] การใช้สรรพนามบุรุษที่สามในระดับสูงขึ้นบ่งชี้ถึงการให้ความสำคัญกับตัวเองน้อยลง ซึ่งมักพบในโรคจิตเภทที่มักคิดว่าตัวเองเป็น “คนอื่น” ซึ่งก็คือบุคคลที่สาม สิ่งที่น่าทึ่งคือภาษาสามารถเปิดเผยได้ว่าคนคนหนึ่งมุ่งเน้นไปที่อะไร และนี่ดูเหมือนจะเป็นปัจจัยสำคัญที่กำหนดการใช้สรรพนามบางคำมากเป็นพิเศษ

เนื่องจากการใช้ภาษาสามารถเป็นเครื่องมือที่ช่วยในการวินิจฉัยบุคลิกลักษณะและความผิดปกติบางประเภท รวมถึงสามารถเปิดเผยอายุ เพศ และแม้แต่อัตลักษณ์ได้ เราจึงคาดหวังว่าภาษาจะสามารถเผยความแตกต่างระหว่างผู้ที่พูดความจริงกับคนโกหกได้ด้วย และเราก็พบว่ามันเป็นเช่นนั้นจริง

หลักฐานที่นำเสนอในหนังสือเล่มนี้รวบรวมมาจากการศึกษาเชิงวิทยาศาสตร์ในสาขาภาษาศาสตร์และจิตวิทยาเกี่ยวกับสัญญาณทางคำพูดในการหลอกลวง การศึกษาเหล่านี้หลายชิ้นใช้วิธีการทดลอง เช่น การสร้างสถานการณ์จำลองขึ้นมาและให้ผู้เข้าร่วมการทดลองทำภารกิจที่ได้รับมอบหมายซึ่งเป็นการหลอกลวงหรือโกหกอะไรบางอย่าง ภารกิจเหล่านี้จะทำให้นักวิจัยสามารถระบุรูปแบบการใช้ภาษาที่เกิดขึ้นบ่อยกว่ารูปแบบอื่น ๆ เมื่อผู้เข้าร่วมการทดลองกำลังไม่ซื่อสัตย์หรือหลอกลวง การศึกษาอื่น ๆ มีการใช้วิธีการทางเลือกเพื่อค้นหาสัญญาณทางภาษาของการหลอกลวง เช่น การตรวจสอบคลังข้อมูลภาษาพูด (Corpus) การศึกษาคลังข้อมูลภาษาเหล่านี้ได้รวบรวมข้อมูลจากภาษาที่เกิดขึ้นตามธรรมชาติเพื่อระบุรูปแบบทางภาษาบางอย่าง (คำ ไวยากรณ์ ปริภาษา[i]) ที่มีอัตราการเกิดสูงในภาษา

[i] ปริภาษา (Paraverbal) คือ ลักษณะของเสียงในการพูดที่ช่วยสื่อความหมาย เช่น น้ำเสียง ระดับเสียง ความเร็ว จังหวะ และการเน้นคำ ซึ่งสามารถสะท้อนอารมณ์หรือเจตนาของผู้พูดได้

ของคนโกหก งานวิจัยคลังข้อมูลภาษาบางชิ้นต่อยอดมาจากผลของงานทดลองเชิงวิธีวิจัย และช่วยสนับสนุนข้อค้นพบจากสถานการณ์จำลองด้วยข้อมูลจากชีวิตจริง

ตลอดหนังสือเล่มนี้จะมีการนำเสนอผลการศึกษาเหล่านี้และทำให้เห็นภาพผ่านการเล่าเรื่องซึ่งแสดงให้เห็นตัวอย่างการใช้สัญญาณทางภาษาเฉพาะในการโกหกและหลอกลวง เรื่องเล่า ถ้อยคำ บทถอดเสียง บทสนทนา การสัมภาษณ์ และเรื่องราวหลายเรื่องเหล่านี้นำมาจากคดีจริงที่มีการบันทึกไว้ ซึ่งฉันได้รวบรวมมาจากการวิเคราะห์วิดีโอ คลิปเสียง และบทถอดเสียงเป็นเวลาหลายชั่วโมงของผู้พูดที่กำลังหลอกลวง รวมถึงคดีดังบางคดีด้วย คดีที่นำมาเสนอตลอดทั้งเล่มนี้ถูกถอดเสียงออกมาโดยมีการให้รายละเอียดการหยุดเว้นจังหวะหรือการใช้เสียงคั่น เช่น “อืม” หรือ “เอ่อ” ในภาษาของผู้พูด ฉันเขียนโดยใช้รูปแบบการถอดเสียงซึ่งรวมถึงการใช้จุดไข่ปลาสามจุดเพื่อแสดงให้เห็นตอนที่ผู้พูดหยุดเว้นจังหวะ เมื่อช่วงหยุดเว้นจังหวะกินระยะเวลานานกว่าปกติ ฉันจะใช้เครื่องหมาย [หยุดเว้นจังหวะ] และระบุเวลากำกับ มีบ้างในบางคดีที่ผู้พูดมีการใช้เสียงคั่นโดยไม่หยุดเว้นจังหวะก่อนหรือหลังการใช้คำดังกล่าว จึงจะไม่มีการใช้จุดไข่ปลาในกรณีดังกล่าว การหลอกลวงและโกหกของผู้พูดเหล่านี้ได้รับการยืนยันจากการที่พวกเขาถูกพิพากษาว่ามีความผิดฐานประกอบอาชญากรรมจากหลักฐานหรือคำสารภาพ นอกจากนี้ ฉันยังได้รวบรวมเรื่องราวบางเรื่องจากประสบการณ์ของตัวเองในการเผชิญหน้ากับคนโกหกไว้ในที่นี้ด้วย

หลายคดีที่นำเสนอมาจากสถานการณ์การโกหกที่มี “เดิมพันสูง” กล่าวคือเป็นสถานการณ์ที่คนโกหกอาจต้องเผชิญกับความเสี่ยงร้ายแรงถ้าคำโกหกของพวกเขาไม่มีใครเชื่อ เช่น ในกรณีการฆาตกรรม โจรกรรม การคบชู้ และการฉ้อโกง กรณีเหล่านี้จะทำให้คุณเข้าใจได้อย่างลึกซึ้งและชัดเจนว่าผู้พูดที่กำลังโกหกมีการใช้ภาษาบางประเภท

อย่างไร (ไม่ว่าจะรู้ตัวหรือไม่รู้ตัวก็ตาม) ซึ่งมีข้อบ่งชี้ที่มีงานวิจัยรองรับว่าสิ่งที่พวกเขากำลังพูดนั้นมีแนวโน้มว่าจะไม่จริงในทางใดทางหนึ่ง

นอกจากนี้ เรายังจะไปดูตัวอย่างของการโกหกและหลอกลวงที่ “เดิมพันต่ำ” เช่น คำโกหกจากเพื่อนร่วมงาน คนรัก นักการเมือง และนักข่าว กรณีเหล่านี้ส่วนใหญ่เป็นสถานการณ์ในชีวิตประจำวันที่ความเสี่ยงต่อคนโกหกไม่ได้ร้ายแรงนัก และถ้าคำโกหกนั้นมีคนเชื่อก็ก่อให้เกิดอันตรายน้อยกว่า สัญญาณทางภาษาของการหลอกลวงในกรณีเหล่านี้บางครั้งอาจจับได้ยากกว่าคนโกหกที่มีเดิมพันสูง อย่างไรก็ตาม เมื่อมีนักวิจัยเก็บข้อมูลภาษาที่เป็นธรรมชาติมากขึ้นจากการพูดและบทสนทนาที่เกิดขึ้นตามธรรมชาติ ความเข้าใจของเราเกี่ยวกับการจับโกหกจากคำพูดในสถานการณ์ชีวิตประจำวันก็จะเพิ่มมากขึ้น

การโกหกมีหลายประเภทและมีความเข้มข้นกับเจตนาเบื้องหลังแตกต่างหลากหลาย การโกหกสามารถแบ่งออกได้เป็นการโกหกเล็ก ๆ น้อย ๆ (โกหกเรื่องเล็ก) และการโกหกคำโต (โกหกเรื่องใหญ่) เราสามารถระบุผลกระทบที่การโกหกบางประเภทส่งผลต่อผู้อื่นได้ เช่น การสบประมาทบางคนอาจแย่กว่าการทำให้พวกเขาเข้าใจผิด แต่การหลอกบางคนนั้นค่อนข้างเลวร้ายทีเดียว ภาษาอังกฤษสามารถระบุขนาดของคำโกหกได้ว่าคำโกหกนั้นมีเจตนาหรือประสงค์ร้ายหรือไม่ คำโกหกนั้นใช้เพื่อชักใยใครบางคนหรือไม่ และแม้กระทั่งว่าคำโกหกนั้นเป็นความผิดทางอาญา (การเบิกความเท็จ) หรือไม่ การแบ่งแยกประเภทคำโกหกมีความสำคัญยิ่ง เมื่อเราเบี่ยงเบนไปจากความจริง เราจำเป็นต้องใช้คำพูดเพื่อแสดงว่าเราเบี่ยงเบนจากความจริงอย่างไร เบี่ยงเบนมากแค่ไหน และคำโกหกนั้นมีความสำคัญหรือร้ายแรงต่อคน สถานการณ์ หรือสิ่งใดสิ่งหนึ่งเพียงใด ในภาษาอังกฤษ เหตุผลที่เรามีคำสำหรับการโกหกจำนวนมากก็เพราะความแตกต่างหลากหลายเหล่านี้จำเป็นต่อการตอบสนองความต้องการในการสื่อสารของเรา

เราจำเป็นต้องสามารถแยกความแตกต่างระหว่างขนาด เจตนา และความเสียหายที่อยู่เบื้องหลังคำโกหกเหล่านั้น เราจะไปดูการโกหกหลายรูปแบบในหนังสือเล่มนี้ ตั้งแต่การโกหกเล็ก ๆ น้อย ๆ ไปจนถึงการโกหกคำโต การต้มตุ๋นไปจนถึงการเล่นพิเรนทร์ การปั้นน้ำเป็นตัวไปจนถึงการใส่ร้ายป้ายสี

โดยทั่วไปแล้ว การโกหกแบ่งออกได้เป็นสองหมวดใหญ่ ได้แก่ การโกหกแบบตัดข้อมูลออก ซึ่งผู้พูดกำลังหลอกลวงโดยการละเว้นไม่พูดถึงข้อมูลบางอย่าง (นี่คือเหตุผลว่าทำไมกฎหมายจึงเน้นย้ำเรื่อง “ความจริงทั้งหมด”) และการโกหกที่ผู้พูดเติมข้อมูลเข้าไปและนำเสนอข้อมูลนั้นว่าเป็นจริงทั้ง ๆ ที่ไม่ใช่ ตลอดหนังสือเล่มนี้ เราจะได้พิจารณาว่ามีการใช้ภาษาอย่างไรในการโกหกทั้งสองหมวดนี้ รวมถึงการโกหกประเภทที่สามที่ผู้พูดโกหกโดยการพูดความจริง ทั้งนี้เราจะไม่พิจารณาว่าทำไมผู้พูดจึงโกหกหรือจิตวิทยาเบื้องหลังการโกหก แต่จะมุ่งเน้นเพียงว่าการโกหกสามารถถูกเปิดโปงหรือบ่งชี้ได้โดยสิ่งต่าง ๆ ที่ผู้คนพูดและวิธีการที่พวกเขาพูดออกมาได้อย่างไร ทั้งนี้ฉันจะใช้คำว่า “โกหก” และ “หลอกลวง” สลับกันไปตลอดทั้งเล่มเพื่อสื่อถึงผู้พูดที่กำลังสื่อสารข้อมูลเท็จหรือปิดบังความจริง

เนื่องจากเรามุ่งเน้นไปที่การเปิดโปงคำโกหกในภาษาพูดเท่านั้น เราจึงจะละเว้นการพูดคุยเกี่ยวกับพฤติกรรมที่ไม่ใช้คำพูดไว้ก่อน เช่น ท่าทางและภาษากาย แม้ว่าสิ่งเหล่านั้นจะเกี่ยวข้องกับการสื่อสารไม่ยิ่งหย่อนไปกว่าภาษา แต่ในฐานะตัวบ่งชี้ชัดเจนถึงการหลอกลวง สัญญาณทางอวัจนภาษาเหล่านั้นอาจเป็นที่คุ้นเคยสำหรับเราหลายคนแล้ว นอกจากนี้ยังมีการศึกษาเกี่ยวกับการจับโกหกจากพฤติกรรมเหล่านี้เป็นจำนวนมาก ทั้งนี้ทั้งนั้นสัญญาณทางอวัจนภาษาเหล่านี้ก็ไม่ได้ช่วยในการบ่งชี้การโกหกเท่าไรนัก[6] และอันที่จริงบางสัญญาณก็ผิดด้วยซ้ำ ตัวอย่างเช่น เป็นที่ยอมรับกันทั่วไปแม้ในวัฒนธรรม

ที่แตกต่างกัน[7] ว่าคนโกหกจะไม่สบตาคุณ แต่เรารู้จากการวิจัยทางวิทยาศาสตร์ว่าคนโกหกสบตาเก่งมาก[8] ในทำนองเดียวกัน การประเมินทิศทางการมองของดวงตาใครบางคนว่ามองไปทางขวาหรือซ้าย ขึ้นหรือลง เวลาที่เขากำลังพูดก็ยังเป็นความเชื่อที่ผิดในการจับโกหก[9]

เมื่อคนพูดโกหก ความคิดภายในและอารมณ์ของพวกเขาจะแสดงออกมาผ่านภาษา[10] การโกหกทำให้ผู้พูดตกอยู่ในความเครียดทางจิตใจ เพราะพวกเขาต้องปกปิดความจริง สร้างเรื่องโกหก อีกทั้งยังต้องคอยจับตาดูว่าใครก็ตามที่พวกเขากำลังพูดด้วยจะประเมินเรื่องโกหกนั้นอย่างไร ขณะเดียวกันก็ต้องคอยตรวจสอบพฤติกรรมของตัวเองและจดจำว่าตัวเองพูดอะไรไปบ้าง นี่เป็นการเพิ่มภาระทางความคิดหรือปริมาณทรัพยากรทางสมองที่ถูกใช้ในหน่วยความจำระยะทำงาน (ระบบการคิดของเราที่ใช้เก็บข้อมูลไว้ชั่วคราว) นอกจากนี้ คนโกหกอาจยังเผชิญกับการกระตุ้นเร้าทางอารมณ์ที่สูงขึ้น เช่น ความกลัวจะมีคนจับได้หรือความพอใจที่ไม่มีคนจับได้ ภาระทางความคิดและอารมณ์ที่เพิ่มขึ้นนี้จะเผยตัวออกมาในภาษาของผู้พูด และเผยให้เห็นสัญญาณของการหลอกลวงชัดเจนยิ่งขึ้น

นอกจากนี้ เราจะมุ่งเน้นเรื่องการโกหกและหลอกลวงในภาษาพูดเท่านั้น ไม่รวมถึงภาษาเขียน (จดหมาย อีเมล ข้อความ และอื่นๆ) เนื่องจากภาษาเขียนสามารถแต่งขึ้น แก้ไข และทบทวนได้ ยิ่งไปกว่านั้น การโกหกโดยการพูดมักใช้ภาษาที่แตกต่างจากการโกหกโดยการเขียน ไม่ใช่เพียงเพราะลักษณะของการมีปฏิสัมพันธ์และบริบทแวดล้อมของการโกหกโดยการพูดเท่านั้น แต่ยังเป็นเพราะช่องทางการสื่อสารคือการพูดและการฟัง (ปากและหู) ไม่ใช่การมองเห็นและการเคลื่อนไหว (ตาและมือ) แบบในภาษาเขียน เราทุกคนต่างคุ้นเคยหรือมีประสบการณ์ส่งอีเมลหรือข้อความที่ผู้รับอ่านแล้วตีความผิด นี่เป็นเพราะเราไม่ได้ใส่ “ปริภาษา” หรือ “องค์ประกอบที่ไม่ใช่คำ”

เข้าไปในการสื่อสารแบบการเขียนด้วย ข้อมูลเกี่ยวกับปริภาษาฝังอยู่ในน้ำเสียง ระดับเสียง และคุณภาพของเสียงของเรา (ร่วมกับสัญญาณอื่น ๆ) และข้อมูลนี้บ่งบอกว่าเราพูดอย่างไรมากกว่าพูดอะไรออกมา ตัวอย่างเช่น เราทุกคนรู้ว่าน้ำเสียงสามารถเปลี่ยนแปลงความหมายของสิ่งที่บางคนพูดได้แบบสุดขั้ว ดังนั้นหากไม่มีข้อมูลนี้ สิ่งที่เราเขียนไปส่วนมาก โดยเฉพาะในสื่อช่องทางใหม่ต่าง ๆ อาจก่อให้เกิดการตีความผิดได้ ด้วยเหตุนี้จึงมีสัญลักษณ์อีโมจิ[ii] เกิดขึ้น

ความแตกต่างอีกอย่างหนึ่งระหว่างการใช้ภาษาพูดกับภาษาเขียนคือมีการใช้คำศัพท์ (คำนาม คำกริยา คำคุณศัพท์) และคำทางไวยากรณ์ (คำแสดงกาล คำสรรพนาม คำบุพบท) แตกต่างกัน ตัวอย่างเช่น เมื่อเราพูด เรานำเสนอบางสิ่งที่เกิดขึ้นในรูปของกระบวนการโดยใช้คำกริยา ขณะที่เมื่อเราเขียน เรานำเสนอสิ่งที่เกิดขึ้นแล้วในรูปแบบผลลัพธ์ผ่านกระบวนการทำคำกริยาหรือคำคุณศัพท์ให้เป็นคำนาม (Nominalization)[11] ดังนั้นเราจึงมักจะพูดว่า “ฉันชื่นชมเขา” แต่มักจะเขียนว่า *“เขาเป็นที่ชื่นชมของฉัน”* ภาษาเขียนในรูปแบบคำให้การและรายงานจะมีความเป็นทางการมากกว่าภาษาพูด และเนื่องจากโดยทั่วไปมักมีการใช้โปรแกรมประมวลคำและปัจจุบันนี้ก็มีการใช้ปัญญาประดิษฐ์ในการวางโครงสร้าง แก้ไข ทบทวน และปรับแต่งภาษาเขียนก่อนที่ผู้รับจะได้อ่าน ขณะที่ภาษาพูดเกิดขึ้นทันทีตามธรรมชาติ ผู้ฟังจะได้ยินการแก้ไขคำพูดตัวเองและสามารถจับสังเกตได้ ในการสื่อสารทางอีเมล ผู้สื่อสารทั้งสองฝ่ายมีเวลาในการเตรียมคำตอบของตัวเอง ทำให้การใช้ภาษามีการวางแผนและ

[ii] อีโมจิ (Emoji) คือ สัญลักษณ์รูปภาพขนาดเล็กที่สามารถใช้แทนความรู้สึกได้ ซึ่งช่วยเพิ่มอารมณ์และบริบทให้ข้อความ ทำให้การสื่อสารในรูปแบบดิจิทัลมีความชัดเจนและเป็นกันเองมากขึ้น

ไตร่ตรองมากขึ้น ขณะที่การวางแผนเช่นนี้มีระยะเวลาสั้นกว่าในการสื่อสารแบบต่อหน้าโดยตรงซึ่งเกิดขึ้นทันทีผ่านการพูด ณ ขณะนั้น

ตัวอย่างเหล่านี้แสดงให้เห็นว่าในการสื่อสารผ่านการพูดและการเขียนมีการใช้ภาษาแตกต่างกันอย่างไร นอกจากนี้ยังมีความแตกต่างระหว่างการใช้ภาษาหลอกลวงในการพูดกับการเขียนซึ่งควรมีการวิเคราะห์แยกกัน มิฉะนั้นมันจะให้เครื่องบ่งชี้ที่ขัดกัน ตัวอย่างเช่น การวิจัยเมื่อไม่นานมานี้ได้เริ่มศึกษาว่าผู้คนจะตระหนักรู้ได้อย่างไรว่าเนื้อหาที่อ่านอยู่นั้นหลอกลวงเมื่อมีการสื่อสารผ่านการส่งข้อความ การวิจัยนี้เปิดเผยว่าผู้หญิงจะใช้ข้อความที่ยาวกว่าเมื่อพวกเธอกำลังหลอกลวง อย่างไรก็ตาม ไม่มีความแตกต่างในความยาวของข้อความที่ผู้ชายส่ง ไม่ว่าข้อความนั้นจะจริงหรือหลอกลวง การศึกษานี้ยังพบว่ามีการใช้สรรพนามบุรุษที่หนึ่งมากกว่าสรรพนามบุรุษที่สองในข้อความหลอกลวง[12] อย่างไรก็ตาม ในบางกรณีการใช้สรรพนามบุรุษที่หนึ่งในระดับต่ำเป็นหนึ่งในข้อบ่งชี้สำคัญของภาษา*พูด*ที่ใช้ในการหลอกลวง ดังนั้นเราจะมุ่งเน้นไปยังสิ่งต่าง ๆ ที่ผู้คนพูดและวิธีที่พวกเขาพูด

เราจะเริ่มการจับโกหกทางภาษาศาสตร์ในบทที่ 1 โดยจะดูคำที่ผู้พูดใช้เวลาที่พวกเขาโกหก หรือคำที่พวกเขาควรใช้ถ้าพวกเขากำลังพูดความจริง จากนั้นเราจะไปต่อยังบทที่ 2 ซึ่งจะเผยให้เห็นตัวบ่งชี้ทางไวยากรณ์และโครงสร้างของการโกหก

บทที่ 3 จะมุ่งเน้นไปที่รูปแบบต่าง ๆ ของข้อมูลทางปริภาษา กล่าวคือ*วิธี*การพูดของเรา เช่น ระดับเสียง คุณภาพเสียง และการหยุดเว้นจังหวะ ซึ่งเราสามารถใช้เพื่อช่วยตรวจจับว่าผู้พูดกำลังโกหกหรือไม่ และอย่าลืมเชียวว่าในภาษาพูด การโกหกมักเกิดขึ้นในสภาพแวดล้อมทางสังคมแบบใดแบบหนึ่ง (ที่ทำงาน ที่บ้าน ระหว่างการสัมภาษณ์หรือการประชุม) นี่หมายความว่าในการวิเคราะห์การใช้ภาษาใด ๆ เรายังต้องพิจารณาเรื่องสภาพแวดล้อมที่มีการพูดโกหกนั้น รวมถึงวิธีการ

ที่ภาษาถูกปรับ แปลง หรือเปลี่ยนตามสถานที่ที่เราอยู่และคนที่เรากำลังคุยด้วย บทบาทความสำคัญของคุณในฐานะผู้ฟังหรือคู่สนทนาที่ต้องจับโกหกจะมีการพูดคุยในบทที่ 4

ความปรารถนาของฉันคือหลังจากที่ได้แบ่งปันความรู้ทั้งหมดนี้แล้ว คุณจะสามารถปกป้องตัวเองและผู้อื่นจากความเสียหายที่เกิดจากคำโกหกได้ บางทีคุณอาจจะสงสัยอยู่แล้วว่ามีคนกำลังโกหกคุณอยู่หรือเปล่า บางทีคุณอาจจะเคยเป็นทุกข์จากคำโกหกของใครบางคนใช่ไหม อย่างไรก็ตาม ฉันก็หวังว่ามันจะไม่สุดโต่งอย่างในกรณีส่วนตัวที่ฉันเล่าไปในตอนต้น แต่คุณอาจมีคนรักที่ยากจะไว้ใจ เพื่อนร่วมงานที่มักโกหกเล็กๆน้อยๆ วัยรุ่นที่ปั้นน้ำเป็นตัว คู่ค้าทางธุรกิจที่หลอกลวง ลูกจ้าง ลูกค้า หรือคนไข้ที่เสแสร้ง ผู้เช่าหรือเจ้าของบ้านเช่าที่โกหก ฉันคิดว่าเราหลายคนมีคนเช่นนั้นอยู่ในชีวิต บางทีคุณอาจเคยเป็นทุกข์จากคำโกหกของคนแปลกหน้า คนขับรถประมาท ช่างซ่อมนิสัยไม่ดี คนขายหรือคนซื้อที่ทำให้เข้าใจผิด มืออาชีพที่ไม่จริงใจ คู่เดตจากทินเดอร์ที่ดูปลอม ลูกค้าหรือเจ้าของบ้าน Airbnb ที่ไม่ซื่อสัตย์เอาเสียเลย บางทีคุณจำเป็นต้องจับโกหกเพราะนี่เป็นส่วนหนึ่งของงานคุณ เช่น คุณอาจเป็นครู ข้าราชการ เจ้าหน้าที่ตำรวจ หมอ พยาบาล เจ้าหน้าที่สืบสวนของบริษัทประกัน ทนายความ หรือกระทั่งผู้พิพากษา คุณอาจทำงานในแวดวงหาคนทำงาน การศึกษา สื่อ หรือแวดวงอื่นๆ ที่การประเมินความจริงของสิ่งที่ได้รับการบอกเล่ามานั้นมีความสำคัญยิ่ง บางทีความเป็นอยู่หรือชื่อเสียงของคุณอาจถูกทำให้เสียหายหรือถูกทำลายได้จากคนโกหก คุณจะตกเป็นเป้าโจมตีของการโกหกได้ถ้าคุณทำงานที่มีการให้บริการคนแปลกหน้า อย่างบรรดาเจ้าของร้านอาหาร เจ้าของผับ เจ้าของโรงแรม และบริษัททัวร์ก็มักต้องเผชิญกับ

พวกนักรีวิวปลอมหรืออาการท้องเสียที่กุขึ้นมา การโกหกส่งผลกระทบต่อเราทุกคนในแบบต่าง ๆ มากมาย

การจับโกหกทางภาษาศาสตร์เป็นการวิจัยสาขาใหม่และน่าตื่นเต้น ตอนนี้เรารู้มากขึ้นเกี่ยวกับเครื่องบ่งชี้การหลอกลวงและการโกหกที่ซ่อนตัวอยู่ในภาษาของผู้พูดมาตลอด เครื่องบ่งชี้ทางคำพูดที่มีการนำเสนอแก่คุณในหนังสือเล่มนี้จะช่วยให้คุณเข้าใจมากขึ้นเกี่ยวกับธรรมชาติของภาษาพูด ซึ่งจะช่วยให้คุณจับไต๋คนโกหกได้เมื่อเขากำลังโกหกหรือหลอกลวง เพื่อให้คุณสามารถเปิดโปงคนโกหกในชีวิตตัวเอง

อ๋อ และถ้าคุณกำลังจะอ่านหนังสือเล่มนี้เพราะคุณอยากเรียนรู้วิธีการปกปิดคำโกหกของตัวเอง เสียใจด้วย! มันแทบจะเป็นไปไม่ได้เลยจริง ๆ

## บทที่ 1

# คำ : วิธีจับคำโกหก

เรามาเริ่มสำรวจการจับโกหกทางภาษาศาสตร์จากองค์ประกอบที่ชัดเจนที่สุดของทุกภาษาซึ่งก็คือคำต่าง ๆ โดยทั่วไปแล้ว คำถือเป็นหน่วยพื้นฐานของภาษาซึ่งมีความหมาย ดังนั้นทุกสิ่งที่คุณกำลังอ่านอยู่นี้อาจถือเป็นคำได้ทั้งสิ้น อย่างไรก็ตาม สำหรับนักภาษาศาสตร์ มันมีความซับซ้อนกว่านั้นนิดหน่อย มีการถกเถียงกันอย่างต่อเนื่องเกี่ยวกับนิยามของ คำ ว่าหมายถึงอะไร โดยหลักแล้วนี่เป็นเพราะในภาษาต่าง ๆ คำมีรูปร่างและขนาดที่แตกต่างกันโดยสิ้นเชิง แม้ว่าในสาขาภาษาศาสตร์ของฉันจะพบว่าแนวคิดเรื่องคำนั้นนิยามยากไปสักหน่อย แต่ในบทนี้เราจะมาดูคำเหล่านั้นและทำให้มันง่ายเข้าไว้กัน คำสามารถจัดหมวดหมู่ได้เป็นคำนาม คำกริยา คำคุณศัพท์ และคำกริยาวิเศษณ์ คำเหล่านี้เป็นคำหลักที่มีความหมายในตัวเองหรือคำศัพท์เชิงเนื้อหาที่ต่างจากคำประเภทไวยากรณ์ที่มีขนาดเล็กกว่า ซึ่งเราจะดูกันในบทถัดไป

# การไม่ระบุชื่อ

โดยทั่วไปคนมักคิดว่านักภาษาศาสตร์จะวิเคราะห์ทุกสิ่งที่ผู้อื่นพูด ทั้งเพื่อน ครอบครัว เพื่อนร่วมงาน และใครก็ตามที่เราติดต่อสื่อสารด้วยในแต่ละวัน ความจริงก็คือเราไม่ได้ทำแบบนั้น เราคงไม่มีวันได้พูดคุยกับใครเลยถ้าเราคอยแต่จะวิเคราะห์ภาษาของพวกเขาอยู่เสมอ แต่ก็มีหลายครั้งที่บางคนพูดอะไรบางอย่างซึ่งทำให้เราสลับไปอยู่ในโหมดนักวิเคราะห์ภาษาทันที

มีอยู่ครั้งหนึ่ง ฉันอยู่บ้านและเปิดโทรทัศน์ทิ้งไว้โดยไม่ได้สนใจดูมากนัก จนกระทั่งมีการนำเสนอข่าวเกี่ยวกับเด็กสาวที่หายตัวไป พ่อแม่ของเด็กคนนั้นกำลังให้สัมภาษณ์เกี่ยวกับเหตุการณ์แวดล้อมตอนที่ลูกสาวของพวกเขาหายไป ผู้เป็นพ่อตอบคำถามนักข่าว ขณะที่ผู้เป็นแม่นั่งเงียบ มีอยู่ช่วงหนึ่งที่ผู้เป็นพ่อพูดอะไรบางอย่างที่ดึงดูดความสนใจฉันได้ในทันที มันเป็นคำพูดที่บ่งชี้ได้ว่ามีอะไรบางอย่างที่น่าสงสัยเป็นอย่างยิ่งในคำกล่าวอ้างของเขาเกี่ยวกับลูกสาวที่หายตัวไป

เขาพูดอะไรที่บ่งชี้ได้ว่าเขากำลังโกหกเกี่ยวกับการหายตัวไปของลูกสาวอย่างนั้นหรือ คำตอบก็คือวิธีการที่เขาเรียกเธอ

ชื่อของเรามีความสำคัญอย่างยิ่ง เราปกป้องมันยิ่งกว่าอะไร และเราอาจขุ่นเคืองได้โดยง่ายหากคนอื่นลืมชื่อเรา ออกเสียงผิด หรือจำสับสน เราไม่ชอบชื่อที่ทำให้นึกถึงคนที่ไม่ชอบ และเราไม่ชอบเวลาที่ผู้คนเรียกชื่อลูก ๆ หรือสัตว์เลี้ยงของพวกเขาด้วยชื่อที่เหมือนชื่อเรา พ่อแม่มักเป็นคนตั้งชื่อเรา ซึ่งก็ขึ้นอยู่กับการตัดสินใจของพวกเขาว่าคุณจะกลายเป็นที่จดจำเพราะชื่อที่น่าขันหรือน่าเคารพ ชื่อนั้นทรงพลังและเราส่วนใหญ่ก็มีชื่อมากกว่าที่เขียนไว้ในใบสูติบัตร เช่น ชื่อเล่น ฉายา ชื่อที่ใช้ในอินเทอร์เน็ต ชื่อผู้ใช้งานบัญชีต่าง ๆ ชื่อที่ใช้ในการแสดง นามแฝง และชื่อเรียกแสดงความรักและความเสน่หา อีกทั้ง

คุณยังมีชื่อที่ได้จากความสัมพันธ์กับผู้อื่นด้วย เช่น คุณอาจเป็นลูกสาว ลูกชาย แม่ พ่อ เพื่อน ภรรยา สามี และอื่นๆ

นอกจากนี้ เรายังได้รับการตั้งชื่อ (ซึ่งไม่ใช่ว่าจะดีทั้งหมด) จากคนอื่นด้วย ฉันมีเพื่อนที่ชื่อว่า 'จมูกโต' ใช่แล้ว เขามีจมูกใหญ่ แต่เขาไม่ว่าอะไรที่ถูกเรียกเช่นนั้นเพราะมันเป็นชื่อที่ใช้เรียกกันในกลุ่มเพื่อนสนิทที่สุดของเขา และสิ่งสำคัญที่สุดเกี่ยวกับชื่อคือ มันสามารถเปิดเผยความรู้สึกที่คนอื่นมีต่อเราได้ มันเผยให้เห็นความใกล้ชิดระหว่างเรากับผู้อื่น หรือระยะห่างที่ต้องการเว้นระหว่างเรากับผู้อื่น

เหมือนกับเวลาที่คุณโกรธใครสักคน เช่น คนรักหรือลูกของคุณ คุณอาจเรียกพวกเขาด้วยชื่อเต็มใช่ไหม เมื่อคุณเรียกชื่อเต็มของพวกเขา มันเผยให้เห็นภาวะทางอารมณ์ของคุณที่มีต่อพวกเขา รวมถึงว่าคุณรู้สึกใกล้ชิดกับพวกเขามากน้อยแค่ไหนในความสัมพันธ์ระหว่างกันในช่วงเวลานั้น นี่คือพลังวิเศษของชื่อ เพราะชื่อที่เราใช้เรียกผู้อื่นสามารถเปิดเผยความรู้สึกของเราได้ มันจึงสามารถเปิดเผยว่าเรากำลังโกหกอยู่ไหมได้ด้วย เมื่อเรารู้จักและเรียกชื่อใครสักคน นั่นหมายความว่ามีความสนิทสนมหรือใกล้ชิดกันอยู่ในระดับใดระดับหนึ่ง ตัวอย่างเช่น เราใช้ชื่อต้นหรือชื่อเล่นในการเรียกเพื่อนกับครอบครัว แต่ใช้นามสกุลในการเรียกหรือพูดถึงอาจารย์ เจ้านาย หรือใครก็ตามที่เราไม่รู้จักมักคุ้นหรือไม่สนิทสนมด้วย คิดง่ายๆ ก็เหมือนคุณดึงคนเข้ามาใกล้ตัวคุณเวลาที่เรียกเขาด้วยชื่อต้น และผลักไสเขาออกไปเมื่อไม่ได้เรียกด้วยชื่อต้น

ตอนนี้ให้ลองนึกถึงเวลาที่คุณไม่ชอบใครสักคนเอาเสียเลย บางทีคุณอาจจะไม่ชอบเขามากถึงขั้นไม่สามารถบังคับตัวเองให้เรียกชื่อของเขาออกมาได้เลย แต่เลือกที่จะเรียกเขาว่า 'ผู้ชายคนนั้น' หรือ 'ผู้หญิงคนนั้น' แทน ถ้าคุณเคยเลี้ยงหมาหรือแมว แล้วกลับบ้านมาพบว่าสัตว์เลี้ยงของคุณทำเฟอร์นิเจอร์เสียหาย คุณอาจพูดว่า 'หมา

หรือแมวตัวนั้น' เพราะคุณโกรธพวกมันอยู่ นี่คือการตอบสนองตามธรรมชาติเพื่อเว้นระยะห่างตัวเองจากคนหรือสิ่งมีชีวิตอีกฝ่ายให้ได้มากที่สุด เราทุกคนล้วนใช้วิธีการดึงและผลักผ่านชื่อแบบนี้วันละหลาย ๆ ครั้งโดยไม่ได้นึกถึงมันด้วยซ้ำ

นี่คือสิ่งที่นักภาษาศาสตร์เรียกว่าภาษาแสดงระยะห่าง (Distancing Language) คำต่าง ๆ ที่เราใช้เรียกผู้อื่นบ่งชี้ได้ถึงความสำคัญและระยะห่าง ด้วยเหตุนี้พนักงานขายจึงมักขอเรียกชื่อต้นของคุณเสมอ เพราะมันช่วยสร้างความใกล้ชิดและทำให้คุณโอนอ่อนตามได้มากขึ้น คำแนะนำง่าย ๆ คืออย่าปล่อยให้คนที่กำลังพยายามขายของบางอย่างให้คุณเรียกคุณด้วยชื่อต้น หากทำได้ คุณก็มีแนวโน้มตกเป็นเหยื่อการขายนั้นน้อยลง

ชื่อในฐานะที่เป็นตัวบ่งชี้ความรู้สึกของเราต่อผู้อื่นนั้นช่วยได้มากในการเปิดเผยให้เห็นว่าใครอาจจะกำลังโกหกอยู่ คนโกหกจะพยายามปลีกตัวหรือเว้นระยะห่างจากคนที่พวกเขาโกหกอยู่ ถ้าผู้พูดเรียกใครสักคนที่พวกเขารู้จักดีโดยไม่เรียกชื่อหรือไม่ใช้คำแสดงความสัมพันธ์ทางสายเลือด (เช่น แม่ พี่ชาย ลูกชาย เป็นต้น) แสดงว่าพวกเขากำลังสร้างระยะห่าง ซึ่งอาจบ่งชี้ได้ว่าพวกเขากำลังโกหก โดยเฉพาะอย่างยิ่งถ้าผู้พูดไม่ควรมีความรู้สึกด้านลบใด ๆ ต่อบุคคลที่พวกเขากำลังพูดถึงอยู่

ในบางกรณี คนที่ไม่ได้กำลังพูดความจริงทั้งหมดจะพยายามเว้นระยะตัวเองโดยการเรียกตัวเองด้วยสรรพนามบุรุษที่สาม นี่คือรูปแบบการอ้างถึงตัวเองที่เรียกว่า การกล่าวถึงตัวเองด้วยสรรพนามบุรุษที่สาม (Illeism) สำหรับผู้พูดบางคน ว่ากันว่าการกล่าวถึงตัวเองด้วยสรรพนามบุรุษที่สามนั้นแสดงถึงแนวโน้มของการเป็นคนหลงตัวเอง และมีนักการเมืองหลายคนที่ใช้วิธีนี้ (เช่น 'ขอบคุณมาก โอบามา') โดนัลด์ ทรัมป์ (Donald Trump) ก็ค่อนข้างขึ้นชื่อเรื่องการกล่าวถึง

ตัวเองด้วยสรรพนามบุรุษที่สาม เช่น 'ไม่มีใครเอาจริงกับกลุ่มไอซิส[i] ไปกว่าโดนัลด์ ทรัมป์แล้ว' โดนัลด์ ทรัมป์ เคยกล่าวไว้ คุณเห็นไหมว่ามันทำงานอย่างไร การกล่าวถึงตัวเองด้วยสรรพนามบุรุษที่สามยังสร้างระยะห่างในรูปแบบของการควบคุมอารมณ์ตัวเอง โดยเป็นการเอาตัวผู้พูดออกจากตัวเองโดยเฉพาะเมื่อต้องเผชิญกับภาวะหรือสถานการณ์เคร่งเครียด ตอนที่วูดดี้ อัลเลน (Woody Allen) บ่นกับสำนักข่าว *CBS News* ว่านักแสดงหลายคนปฏิเสธที่จะร่วมงานกับเขา เขาพูดว่า 'สิ่งเดียวที่พวกเขากำลังทำอยู่คือการกลั่นแกล้งคนบริสุทธิ์ไร้เดียงสาคนหนึ่ง และพวกเขากำลังส่งต่อคำโกหกนี้ต่อไปเป็นทอด ๆ'[1] เขาเรียกตัวเองด้วยสรรพนามบุรุษที่สาม มันเป็นวิธีการพูดที่แปลก และบางทีเขาอาจจะทำไปเพื่อควบคุมอารมณ์ตัวเองโดยไม่รู้ตัว

ย้อนกลับไปยังข่าวที่ฉันกำลังดูอยู่ตอนนั้น นักข่าวถามผู้เป็นพ่อว่าเขาเคยพยายามบังคับให้ลูกสาวแต่งงานหรือไม่ เขาตอบว่า 'ไม่เพราะลูกสาวคนนั้นยังไม่อยากแต่งงาน' ตัวเลือกทางภาษาของเขามีความไม่ปกติสูงและเห็นได้ชัดเป็นอย่างยิ่ง มันแสดงให้เห็นว่าเขากำลังสร้างระยะห่างอันกว้างใหญ่มากระหว่างตัวเองกับลูกสาว ซึ่งเป็นข้อบ่งชี้ชัดเจนว่าเขากำลังโกหกอะไรบางอย่าง เขาไม่เรียกชื่อลูกสาวหรือใช้คำเรียกที่แสดงความสัมพันธ์ระหว่างเขากับเธอเลย (ลูกสาวของผม) ในทางกลับกัน ภาษาของเขาแสดงให้เห็นว่ามีการแบ่งแยกชัดเจนระหว่างตัวเขากับลูกสาว โดยการลดทอนสถานะของเธอลงเหลือเพียงแค่ลูกของบุคคลที่ไม่มีความเฉพาะเจาะจง ('ลูกสาวคนนั้น')

ท้ายที่สุด ศพของเธอถูกพบในแม่น้ำ หลังจากตำรวจทำการสืบสวนขนานใหญ่ ประกอบกับคำสารภาพจากผู้เป็นน้องสาว ทั้งพ่อ

---

[i] กลุ่มไอซิส (ISIS) ย่อมาจาก Islamic State of Iraq and Syria หรือที่บางครั้งเรียกว่า IS (Islamic State) คือ กลุ่มกองกำลังติดอาวุธนิกายสุหนี่หัวรุนแรง ที่ก่อตัวขึ้นจากความวุ่นวายในประเทศอิรักและซีเรีย

และแม่ก็ถูกตั้งข้อหาและตัดสินว่าฆ่าลูกสาววัยรุ่นของตัวเอง อันเป็นการฆ่าเพื่อรักษาเกียรติ เนื่องจากพ่อแม่พยายามบังคับลูกสาวของตัวเองให้แต่งงานแบบคลุมถุงชน และเมื่อเธอปฏิเสธ พวกเขาก็รู้สึกว่าเธอนำความอับอายมาสู่ครอบครัว ดังนั้นพวกเขาจึงฆ่าเธอเสีย

ถ้าคุณใส่ใจกับวิธีการที่ผู้คนใช้เอ่ยอ้างถึงผู้อื่น คุณจะมองเห็นว่ามีการใช้ภาษาแสดงระยะห่างหรือไม่ ถ้าผู้พูดกำลังพยายามแบ่งแยกตัวเองจากอีกคนหนึ่ง คุณควรถามตัวเองว่า นั่นเป็นเพราะพวกเขากำลังโกหกอะไรอยู่หรือเปล่า

เราลองมาดูนี่กัน คุณคิดว่าใครกำลังโกหกอยู่ จากบันทึกบทสนทนาจากสายด่วนฉุกเฉินทั้งสองสายต่อไปนี้

**ผู้แจ้งเหตุ A :** **‘สามีของลูกสาวผม…เอิ่ม…ลูกเขยผมน่ะ …เอิ่ม ทะเลาะกับลูกสาวผม ผมได้เข้าไปขวางและคิดว่าเขาอาการไม่ดีเท่าไร เราต้องการความช่วยเหลือ’**[2]

**ผู้แจ้งเหตุ B :** **‘เพื่อน เอ่อ เพื่อนของลูกชายฉันอยู่กับเราตอนนี้ เอ่อ เมื่อเช้านี้ ฉันพยายามปลุกพวกเขาทั้งคู่ แต่เด็กผู้หญิงคนนั้นไม่ตื่น’**[3]

คุณคิดว่าผู้แจ้งเหตุ A หรือผู้แจ้งเหตุ B เป็นคนโกหก หรือคุณคิดว่าไม่ใช่ทั้งคู่ หรืออาจจะใช่ทั้งคู่ ถ้าคุณคิดว่าเป็นทั้งคู่ ยินดีด้วย คุณตอบถูก ชื่อที่ผู้แจ้งเหตุทั้งคู่ใช้เรียกคนที่พวกเขากำลังขอความช่วยเหลือให้เป็นตัวเฉลย เพราะมันเป็นชื่อที่แสดงระยะห่าง

บางครั้งในสถานการณ์ฉุกเฉิน ผู้คนที่เกี่ยวข้องกับความบาดเจ็บเสียหายหรือการเสียชีวิตของใครคนหนึ่งจะโทร.ขอความช่วยเหลือ และถ้าพวกเขาพยายามเว้นระยะตัวเองจากคนที่พวกเขาขอความ

ช่วยเหลือให้ โดยเรียกคนเหล่านั้นด้วยภาษาแสดงระยะห่าง มันอาจเป็นสัญญาณว่าพวกเขากำลังโกหกเกี่ยวกับสิ่งที่เกิดขึ้น ผู้แจ้งเหตุ A คือพ่อตาที่โทร.หา 911 เพื่อขอความช่วยเหลือฉุกเฉินหลังจากทะเลาะวิวาทและฆ่าลูกเขย เขาใช้ภาษาแสดงระยะห่างตั้งแต่ต้นโดยการไม่เรียกลูกเขยว่าลูกเขยของตัวเอง แต่เรียกว่า 'สามีของลูกสาวผม'

ผู้แจ้งเหตุ B คือแม่ที่ลูกชายได้ทำการฆาตกรรมแฟนสาวของตัวเอง ผู้เป็นแม่รู้เรื่องนี้อยู่แล้วตอนที่โทร.หา 999 ดังนั้นจึงเรียกแฟนสาวที่เสียชีวิตไปแล้วว่า 'เด็กผู้หญิงคนนั้น' แทนที่จะเรียกว่า 'แฟนของลูกชายฉัน' อย่างที่เราอาจจะคาดไว้ ต่อมาผู้เป็นแม่กับสามีของเธอก็ถูกจำคุกหลังจากถูกพบว่าพวกเขาโกหกตำรวจเพื่อช่วยปกปิดเรื่องที่ลูกชายทำการฆาตกรรมแฟนสาวตัวเอง[4]

ตอนที่ฉันทำวิจัยว่าผู้แจ้งเหตุสายด่วนฉุกเฉินเอ่ยอ้างถึงบุคคลที่พวกเขาโทร.มาขอความช่วยเหลือให้อย่างไร ฉันก็ได้พบกับคดีเด็กหายจำนวนมาก แบบแผนการหลอกลวงที่ชัดเจนถูกเปิดเผยออกมาจากผู้แจ้งเหตุซึ่งเอ่ยอ้างถึงเด็กโดยใช้การบอกอายุแทนที่จะเรียกตามความสัมพันธ์ที่มีกับผู้แจ้งเหตุ ฉันจะอธิบายให้ฟังว่าฉันหมายถึงอะไรในการโทร.แจ้งเหตุสายด่วนฉุกเฉินในชีวิตจริง ผู้แจ้งเหตุที่หลอกลวงจะพูดประมาณว่า 'ประตูเปิดอยู่ มีห่ออะไรบางอย่างอยู่ด้านนอกและเด็กสามขวบคนนั้นไม่ได้อยู่ในบ้าน'[5] หรือ 'ฉันเพิ่งตื่นและลูกอายุสามขวบของฉันก็หายไปแล้ว'[6] สุดท้ายแล้วก็พบว่าผู้แจ้งเหตุเหล่านี้กำลังปกปิดความเกี่ยวข้องของตัวเองกับการเสียชีวิตของเด็ก ให้เทียบผู้แจ้งเหตุเหล่านี้กับผู้แจ้งเหตุที่บริสุทธิ์ซึ่งเรียกเด็กตามความสัมพันธ์กับผู้แจ้งเหตุ เช่น 'สวัสดีค่ะ ลูกสาวของฉันหายตัวไป เธออายุแค่สองขวบเอง'[7] ผู้ที่พูดความจริงจะบอกอายุของเด็กเพื่อเป็นข้อมูล ไม่ใช่ใช้เป็นคำเรียกเด็ก

ถ้าคุณได้ยินผู้พูดใช้คำเรียกที่แสดงระยะห่างกับใครสักคนที่

พวกเขารู้จักดี (รวมถึงตัวพวกเขาเองด้วย) จงระวัง เพราะพวกเขาอาจจะกำลังพยายามสร้างการแบ่งแยกระหว่างตัวเองกับบุคคลนั้น ทั้งนี้ก็ขึ้นอยู่กับสถานการณ์ด้วย แต่บางทีคุณอาจไม่ควรเชื่อทุกอย่างที่พวกเขาพูด

ชื่อของเราเป็นเครื่องหมายระบุตัวตนที่สำคัญ เราต่างเลือกได้ไม่มากนักว่าจะถูกเรียกอย่างไร แต่การเปลี่ยนวิธีเรียกชื่อหรือเอ่ยอ้างถึงบุคคลอื่นเพื่อปกปิดความจริงนั้นเป็นเรื่องที่ยากยิ่งสำหรับคนโกหก ชื่อที่เราใช้เรียกคนอื่นแสดงถึงความรู้สึกของเราที่มีต่อพวกเขา และอย่างที่ได้เห็นไปแล้ว มันยังเปิดเผยด้วยว่าเรากำลังพูดความจริงเกี่ยวกับคนคนนั้นอยู่หรือไม่

## คำโกหกมักฟังไม่ขึ้น

เคยมีเหตุการณ์อะไรเกิดขึ้นกับคุณแล้วสร้างแรงผลักดันให้คุณเปลี่ยนแปลงชีวิตและออกไปทำตามความฝันบ้างไหม ทำให้คุณยอมทิ้งงาน ออกจากบ้าน และลงมือทำในสิ่งที่ต้องการมาตลอด ชายหนุ่มที่ชื่อสตีฟเป็นแบบนั้น มีเหตุการณ์บางอย่างเกิดขึ้นกับเขาซึ่งเป็นเรื่องที่กระทบจิตใจอย่างมาก เขาตัดสินใจทิ้งงานแบบนั่งโต๊ะอันแสนน่าเบื่อที่ธนาคารในนิวยอร์ก และย้ายไปลอสแอนเจลิสเพื่อทำตามความฝันในการเป็นนักแสดงตลก ชีวิตนั้นมีค่ามากและมันอาจจบสิ้นลงได้ทุกเมื่อ

ดังนั้นสตีฟจึงย้ายไปแคลิฟอร์เนีย และหลังจากใช้ชีวิตอยู่ในลอสแอนเจลิสได้เพียงไม่กี่ปี เขาก็มีชีวิตที่ยอดเยี่ยม เขาฟันฝ่าจนได้รับงานแสดงทางโทรทัศน์ครั้งแรกในรายการยอดนิยม อีกทั้งยังได้ไปปรากฏตัวในภาพยนตร์และรายการตลกทางโทรทัศน์อีกหลายรายการ ชื่อเสียงของเขาพุ่งสูงขึ้นอย่างมั่นคง เขากลายเป็นดาราและ

ผู้สร้างความบันเทิงอย่างที่เขาต้องการมาตลอด เขากลายเป็นที่รู้จักอย่างแพร่หลายจนถึงขั้นมีการแสดงตลกเดี่ยวของตัวเองในช่องคอเมดีเซ็นทรัลทีวี (Comedy Central TV) การที่เขาทิ้งชีวิตเก่าไว้ข้างหลังเพื่อไล่ตามความฝันเป็นการตัดสินใจที่ดีที่สุดที่เขาเคยทำมา ตอนนี้เขาเป็นนักแสดงตลกและผู้สร้างความบันเทิงชื่อดัง เพลิดเพลินกับวิถีชีวิตหรูหราที่มาพร้อมกับสถานะการเป็นคนดังในวงสังคม เขาไล่ตามความปรารถนาของตัวเองและทุกอย่างก็เป็นไปได้สวย เรื่องราวของเขาเป็นแรงบันดาลใจให้ผู้อื่นไล่ตามความฝันของตัวเอง

แต่แล้วอะไรคือจุดเปลี่ยนที่ทำให้สตีฟตัดสินใจพลิกชีวิต ละทิ้งอาชีพเดิมและบ้านเกิดกันล่ะ

สิ่งนั้นคือเหตุการณ์ 9/11[ii]

ในวันแห่งการชี้ชะตานั้น สตีฟกำลังทำงานอยู่ที่สำนักงานเมอร์ริลลินช์ (Merrill Lynch) บนชั้น 54 ของตึกเวิลด์เทรดเซ็นเตอร์ (World Trade Center) ฝั่งใต้

'ผมอยู่ที่นั่น แล้วจากนั้นตึกแรกก็ถูกโจมตี เราก็แบบ ชุลมุนเบียดเสียดกันไปมา' สตีฟให้สัมภาษณ์ในปี 2009 'ทุกวันนี้ผมยังคงหลับฝันถึงการตกจากที่สูงอยู่เลย' เพียงไม่กี่นาทีก่อนเครื่องบินลำถัดไปจะชนกับตึกฝั่งใต้ สตีฟหนีออกมาอยู่บนถนนได้ เขาย้อนนึกถึงช่วงเวลานั้นและอธิบายว่า 'ผมบอกไม่ถูกว่าเครื่องบินชนเข้าไปตรงไหน ผมเลยโทร.เข้าไปที่ออฟฟิศ มันโกลาหลไปหมด'

---

[ii] 11 กันยายน (9/11) คือ เหตุการณ์ก่อการร้ายครั้งร้ายแรงที่สุดในประวัติศาสตร์สมัยใหม่ ซึ่งเกิดขึ้นที่ประเทศสหรัฐอเมริกา เมื่อวันที่ 11 กันยายน ค.ศ. 2001 โดยสมาชิกกลุ่มก่อการร้ายอัลกออิดะฮ์ (Al-Qaeda) จำนวน 19 คน ได้จี้เครื่องบินโดยสารพาณิชย์เพื่อใช้เป็นอาวุธในการโจมตีสถานที่สำคัญของสหรัฐฯ ได้แก่ ตึกเวิลด์เทรดเซ็นเตอร์ อาคารเพนทากอน (The Pentagon) และอีกลำตกในทุ่งนาที่รัฐเพนซิลเวเนีย

เขาโชคดีที่รอดชีวิตมาได้ เหตุการณ์อันน่าสะพรึงในชั่วขณะนั้นเองที่ยืนยันความปรารถนาของสตีฟในการเปลี่ยนแปลงชีวิตตัวเองตลอดช่วงเวลาหลายปีตั้งแต่เหตุการณ์ 9/11 สตีฟให้สัมภาษณ์นับครั้งไม่ถ้วนเกี่ยวกับประสบการณ์ของเขาในวันนั้น

ซึ่งแต่ละครั้งล้วนเป็นการโกหกทั้งสิ้น

สตีฟไม่ได้ทำงานอยู่ในตึกแฝดนั้น เขาไม่เคยอยู่ที่นั่น เขาแต่งเรื่องขึ้นมาทั้งหมด สมกับเป็นนักแสดงตลกเสียจริง

จนกระทั่งปี 2015 ความจริงจึงถูกเปิดเผยออกมา เมื่อนิตยสาร *นิวยอร์กไทมส์ (New York Times)* ตรวจสอบเกี่ยวกับคำกล่าวอ้างของเขาและพบว่าตอนนั้นเขาทำงานอยู่ที่ย่านมิดทาวน์ในนิวยอร์ก ซึ่งไม่ได้ใกล้กับตึกแฝดนั้นเลย จากการวิเคราะห์ภาษาของสตีฟในการสัมภาษณ์นี้ เราได้ยินสัญญาณชัดเจนที่บอกว่า เขาแต่งเรื่องขึ้นมาทั้งหมดและโกหกมานานก่อนที่ข้อเท็จจริงจากปากเขาจะได้รับการตรวจสอบ และทั้งหมดนั้นเกี่ยวข้องกับการที่เขาไม่ได้ใช้คำที่เกี่ยวกับประสาทสัมผัสและการรับรู้ในการบรรยายวันสุดแสนจะเลวร้ายนั้นเลย

ความทรงจำเกี่ยวกับเหตุการณ์ต่างๆ จะถูกถ่ายทอดผ่านการรับรู้ของเรา เช่น สิ่งที่เราเห็น ได้ยิน ได้กลิ่น รู้สึก และได้ลิ้มรส ร่วมกับข้อมูลเกี่ยวกับบริบทแวดล้อม เช่น เหตุการณ์นั้นเกิดขึ้นเมื่อไรและที่ไหน เมื่อเราย้อนนึกถึงเหตุการณ์ เราจะใช้คำที่บรรยายผ่านประสาทสัมผัสหลักทั้งห้า ได้แก่ เสียง (การได้ยิน) รูป (การมองเห็น) สัมผัส (การสัมผัส) รส (การชิมรส) และกลิ่น (การดมกลิ่น) คำจำพวกขรุขระ ราบรื่น เปียก ชื้น เงียบ อึกทึก เสียงดัง หอม วิงเวียน ปวกเปียก ร้อน เย็น ขม ลมแรง ชำเลือง เสียงแหลม อร่อย และอื่นๆ ล้วนทำหน้าที่บรรยายประสบการณ์จากประสาทสัมผัสและการรับรู้ อีกทั้งเรายังสามารถใช้คำที่บรรยายถึงสภาพทางกายภาพภายใน (ความรู้สึกภายในร่างกาย) ความรู้สึกด้านการทรงตัว ตำแหน่งร่างกาย และ

การเคลื่อนไหว (การรับรู้ตำแหน่งของร่างกาย) ได้อีกด้วย ยกตัวอย่างง่าย ๆ เช่น

**รูป :** 'ฉันชำเลืองมองผ่านหัวไหล่ตัวเองและเห็นว่าเขามีปืน'

**เสียง :** 'บาร์นั้นเสียงดังมาก เราต้องตะโกนคุยกัน'

**รส :** 'ฉันรู้ว่าปากกำลังเลือดออกเพราะได้รสคาวเลือดคล้ายเหล็ก'

**สัมผัส :** 'มือของเขาเย็นและสาก'

**กลิ่น :** 'ลมหายใจของเขามีกลิ่นบุหรี่กับเบียร์'

**ความรู้สึกภายในร่างกาย :** 'ใจฉันเต้นดังมาก'

**การรับรู้ตำแหน่งของร่างกาย** : 'ฉันก้มตัวไปข้างหน้ามันทำให้ฉันรู้สึกวิงเวียน'

ภาษาของคนโกหกมักจะขาดคำที่บรรยายผ่านประสาทสัมผัสและการรับรู้[8] คนโกหกจะพยายามแต่งเรื่องหรือสร้างจินตนาการเกี่ยวกับเหตุการณ์ขึ้นมา ดังนั้นความทรงจำที่พวกเขาสร้างขึ้นจึงเต็มไปด้วยข้อมูลที่ผ่านกระบวนการคิดและไม่ค่อยมีรายละเอียดเกี่ยวกับประสาทสัมผัสและการรับรู้[9] แต่บางครั้งคนก็โกหกโดยยึดพื้นฐานประสบการณ์หรือความรู้จากในอดีต ถึงอย่างนั้นการโกหกประเภทนี้